

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΕΤΑΡΤΗ 14 ΙΟΥΝΙΟΥ 2017
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)**

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΠΛΗΡΕΙΣ ΛΥΣΕΙΣ

A1. Νόμισε πως ερχόταν προς αυτόν ένας άνθρωπος με πελώριο μέγεθος και βρόμικο πρόσωπο, όμοιος με είδωλο νεκρού. Αυτόν μόλις ο Κάσσιος είδε, τον έπιασε φόβος και επιθύμησε να πληροφορηθεί το όνομά του. Εκείνος απάντησε πως ήταν ο Πλούτωνας.

Στον Λατινικό πόλεμο, ο Τίτος Μάνλιος, ύπατος, που καταγόταν από αριστοκρατική γενιά, είχε την αρχηγία του στρατού των Ρωμαίων. Αυτός, όταν κάποτε έφευγε από το στρατόπεδο, διέταξε να απέχουν όλοι από τη μάχη. Αλλά λίγο αργότερα ο γιος του πέρασε έφιππος μπροστά από το στρατόπεδο των εχθρών και προκλήθηκε σε μάχη από τον αρχηγό των εχθρών με αυτά τα λόγια:[...]

Δεν σου πέρασε η οργή όταν περνούσες τα σύνορα της πατρίδας; Παρ' όλο που είχες έλθει με εχθρική και απειλητική διάθεση, γιατί, όταν είδες τη Ρώμη, δεν σου ήρθε στο μυαλό: «Μέσα σ' εκείνα τα τείχη βρίσκονται το σπίτι και οι εφέστιοι θεοί μου, η μητέρα, η σύζυγος και τα παιδιά (μου)»; Εγώ λοιπόν αν δεν (σε) είχα γεννήσει, η Ρώμη δεν θα πολιορκούταν' αν δεν είχα γιο, θα πέθαινα ελεύθερη σε ελεύθερη πατρίδα. Εγώ τίποτε πια δεν μπορώ να πάθω, ούτε πρόκειται να είμαι για πολύ καιρό τόσο δυστυχισμένη: όμως αντίθετα αυτούς, αν συνεχίσεις, τους περιμένει ή πρόωρος θάνατος ή μακρόχρονη σκλαβιά.

B1.

ingentis: ingenter

facie: facies

similem: simillimo

quem: quae

exercitui: exercitus

proelio: proeliis

minaci: minaciora

illa: illud

penates: penatium

nihil: nulli rei

diu: diutius

miserrima: miser

hos: hac

mors: morte

servitus: servitutis

B2.α.

existmavit: existimem

venire: veniendo

aspexit: aspice

concepit: concipient

praefuit: praeesse

abiret: abisset

abstinerent: abstenturam

haberem: habebuntur

pati: passuram esse

possum: possitis

B2.β.

Ενεστώτας: ingrediamur

Παρατατικός: ingrederemur

Μέλλοντας: ingressuri simus

Παρακείμενος: ingressi simus

Υπερσυντέλικος: ingressi essemus

Συν. Μέλλοντας: -

Γ1.α.

magnitudinis: ονοματικός ετερόπτωτος προσδιορισμός, γενική της ιδιότητας στο *hominem*

consul: ονοματικός ομοιόπτωτος προσδιορισμός, παράθεση στο *T. Manlius*

aliquando: επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο *abiret*

animo: αφαιρετική οργανική του τρόπου στο *perveneras*

misserrima: κατηγορούμενο στο υποκείμενο *ego* μέσω του συνδετικού ρήματος *futura sum*

Γ1.β.

Respondit ille se esse Orcum: Το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου *esse* είναι το *se*. Το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου αν και υπάρχει ταυτοπροσωπία επαναλαμβάνεται με την προσωπική αντωνυμία *se*, σε αιτιατική γιατί εξαρτάται από λεκτικό ενεργητικό ρήμα *respondit* (λατινισμός).

Ego nihil iam pati possum: Το υποκείμενο του τελικού απαρεμφάτου *pati* είναι το *ego*. Το υποκείμενο τίθεται σε ονομαστική γιατί έχουμε ταυτοπροσωπία.

Γ1.γ.

Filium...dux hostium his verbis proelio lacessivit.

Γ1.δ.

qui natus erat

dum tu ingrederis, -re

Γ2.α.

Υπόθεση: *si pergis* (*si*+ Οριστική Ενεστώτα)

Απόδοση: *manet* (Οριστική Ενεστώτα)

Πρόκειται για υποθετικό λόγο της ανοιχτής υπόθεσης στο παρόν.

si perrexisses, mansisset (υπόθεση αντίθετη προς την πραγματικότητα για το παρελθόν)

si pergas, maneat (υπόθεση δυνατή ή πιθανή για το παρόν και το μέλλον)

Γ2.β.

ego non habens

Η μετοχή τίθεται σε ονομαστική ενικού, γιατί είναι συνημμένη στο υποκείμενο του ρήματος της κυρίας πρότασης *essem*.

Γ2.γ.

quem simul aspexit Cassius: Δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση. Εισάγεται με τον χρονικό σύνδεσμο *simul*, (προτάσσεται το *quem*, αντί *eum* για λόγους έμφασης). Εκφέρεται με οριστική έγκλιση, γιατί ενδιαφέρει μόνο από χρονική άποψη, χρόνου παρακειμένου (*aspexit*), γιατί δηλώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν.

cum aliquando castris abiret: Δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση, Εισάγεται με τον ιστορικό/ διηγηματικό σύνδεσμο *cum* γιατί υπογραμμίζει τη βαθύτερη σχέση κύριας και δευτερεύουσας, δημιουργώντας μια σχέση αιτίου και αιτιατού ανάμεσά τους. Εκφέρεται με υποτακτική γιατί είναι φανερός ο ρόλος του υποκειμενικού στοιχείου· χρόνου παρατατικού (*abiret*), γιατί εξαρτάται από το ρήμα ιστορικού χρόνου (*edixit*), και εκφράζει το σύγχρονο στο παρελθόν.